

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 87/2022, referent al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.

Antecedents

1. En data 21/09/2022, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava denúncia contra el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant, es queixava que havia rebut la notificació de la *“Resolució del president del tribunal d'exàmens per a l'obtenció de titulacions nauticoesportives sobre el resultat de la revisió d'examen de la convocatòria de juliol de 2022 del senyor (...)”*, de data 12/09/2022, la qual no feia referència a la seva persona, sinó a un tercer (al Sr. (...)). A aquest respecte, la persona denunciant adjuntava còpia de la dita Resolució, a través de la qual es donava resposta a la petició presentada per aquest tercer, sobre la revisió de les condicions en què es van realitzar les proves relatives a la convocatòria per obtenir la titulació de capità de iot, i en la qual hi figurava el nom, cognoms i el DNI d'aquesta tercera persona, així com que havia obtingut la *“qualificació d'apte en el mòdul de Navegació i d'apte en el mòdul genèric.”*

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 325/2022), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 27/09/2022, es va requerir la persona denunciant perquè, en el termini de 10 dies hàbils, informés sobre la data i el canal de comunicació mitjançant el qual va rebre i/o li van notificar la Resolució dictada en data 12/09/2022 pel president del Tribunal d'Exàmens, de l'Escola de Capacitació Nauticoesportiva de Catalunya del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, que acompanyava el seu escrit de denúncia. El termini atorgat per atendre el requeriment de l'Autoritat s'ha superat, sense haver rebut resposta.

4. En data 20/10/2022, es va requerir l'entitat denunciada perquè, entre altres extrems, confirmés el relat dels fets denunciats, i en cas afirmatiu, indiqués els motius pels quals es va notificar a la persona aquí denunciant la dita resolució, que corresponia a una altra persona i contenia les seves dades personals (nom, cognoms i DNI). Així com perquè assenyalés les actuacions que es van dur a terme davant aquest incident.

5. En data 04/11/2022, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, va respondre el requeriment esmentat a través d'escrit, d'igual data, signat pel director gerent de l'Escola de Capacitació Nauticoesportiva de Catalunya i el director general de Política Marítima i Pesca Sostenible, acompanyat de documentació diversa. En síntesi, exposava el següent:

- Que "La normativa d'aplicació és la Resolució ACC/3820/2021, de 23 de desembre, de convocatòria ordinària d'exàmens teòrics per a l'obtenció de títols nàutics recreatius per a l'any 2022."
- Que la persona denunciant va assistir "a la convocatòria que es va portar a terme el passat 16 de juliol a l'IES Pedralbes de Barcelona, per examinar-se de Capità de lot."
- Que la persona denunciant "va presentar reclamació en data 21 de juliol de 2022".
- Que "des de l'Àrea de Formació Nauticopesquera de Catalunya, per un error humà, es va comunicar", a la persona aquí denunciant, "en data 20 de setembre i per e-Notum, la resolució de la reclamació d'un altre aspirant (...) que també havia interposat reclamació."
- Que "Posteriorment, vam rebre un correu a la bústia ecnpc.daam@gencat.cat" a través del qual la persona denunciant "manifestava que havia rebut una notificació que no li corresponia."
- Que "Per correu electrònic es van transmetre les disculpes per l'error humà i se li va informar que se li notificaria per e-Notum la resolució correcta."
- Que "En data 6 d'octubre de 2022 des de l'Àrea de Formació Nauticopesquera es notifica per e-Notum la resolució correcta" a la persona denunciant.
- Que "En data 02 de novembre de 2022 des de l'Àrea de Formació Nauticopesquera es notifica (...) per e-Notum la indicació de que no es pot utilitzar ni divulgar la informació rebuda per error (adjuntem evidència de la notificació electrònica), amb el text següent: "En relació a la vostra reclamació en data 21 de juliol de 2022, d'haver rebut una informació que no us corresponia, us recordem en relació a la informació rebuda per error que la utilització, divulgació i/o còpia sense autorització està prohibida en virtut de la legislació vigent, i per tant us demanem, que la destruiu i que no la difongueu."

Com a consideracions complementàries, l'entitat denunciada va assenyalar que els fets denunciats eren la conseqüència "d'un error humà que s'ha esmenat amb posterioritat i s'han pres mesures per tal que no torni a succeir", entre les quals, van detallar que s'havien dut a terme les actuacions següents:

- Que "A fi de què no torni a succeir aquest error, des de l'Escola de Capacitació Nauticopesquera de Catalunya, hem donat instruccions de què en les comunicacions on s'envia informació als usuaris s'inclogui una nota indicant: "Aquest correu s'adreça exclusivament a la persona destinatària i pot contenir informació privilegiada o confidencial. Si no sou la persona destinatària indicada, us recordem que la utilització, divulgació i/o còpia sense autorització està prohibida en virtut de la legislació vigent. Si heu rebut aquest missatge per error, us demanem que ens ho feu saber immediatament per aquesta via, que el destruiu i que no el difongueu."
- Que "Així mateix, estem reduint al mínim les persones i els canals per els quals enviem informació als usuaris, a fi de minimitzar els possibles errors."

Per tal d'acreditar la seva resposta, l'entitat denunciada aportava la documentació següent:

- Còpia de la “*Resolució del president del tribunal d’exàmens per a l’obtenció de titulacions nauticoesportives sobre el resultat de la revisió d’examen de la convocatòria de juliol de 2022 del senyor (...)*”, de data 12/09/2022.
- Evidència del procés de notificació de la dita resolució a la persona denunciant, on s’especificava la data de posada a disposició, el dia 20/09/2022, i la data d’acceptació, el dia 21/09/2022.
- Còpia de la “*Resolució del president del tribunal d’exàmens per a l’obtenció de titulacions nauticoesportives sobre el resultat de la revisió d’examen de la convocatòria de juliol de 2022 del senyor (...)*”, de data 12/09/2022, la qual corresponia a la persona aquí denunciant.
- Evidència del procés de notificació de la dita resolució a la persona denunciant, on s’especificava la data de posada a disposició i d’acceptació, el dia 06/10/2022.
- Còpia de la carta de la cap de l’Àrea de Formació Nauticopesquera de l’Escola de Capacitació Nauticopesquera de Catalunya, de data 02/11/2022, notificada en la mateixa data a la persona aquí denunciant, mitjançant la qual li donaven indicacions de destruir i no difondre la documentació que havia rebut per error.

6. En data 24/11/2022, la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra el Departament d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural per una presumpta infracció prevista a l’article 83.5.a), en relació a l’article 5.1.f), tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d’abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d’aquestes (en endavant, RGPD). Així mateix, va nomenar persona instructora de l’expedient la senyora (...), funcionària de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades. Aquest acord d’iniciació es va notificar a l’entitat imputada en data 28/11/2022.

7. A l’acord d’iniciació es concedia a l’entitat imputada un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per defensar els seus interessos.

8. En data 12/12/2022, el Departament d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural va formular les següents al·legacions a l’acord d’iniciació:

- Que “*Com ja us vam informar en el nostre escrit de resposta a la informació prèvia núm. IP 325/2022, de data 4 de novembre d’enguany, incorporat al present expedient, la resposta tramesa per l’Escola de Capacitació Nàuticopesquera de Catalunya a una persona equivocada en resposta a les al·legacions presentades a la qualificació d’uns exàmens per a l’obtenció d’un títol nàutic recreatiu, va ser deguda a un error humà no intencionat*”.
- Que “*Com també ja consta a l’expedient, com a mesures correctores del fet que motiva la incoació d’aquest expedient, el 2 de novembre de 2022, es notifica des de l’ECNPC al denunciant que destrueixi i no difongui la informació rebuda per error.*”
- Que “*Encara que es tracti d’un fet puntual, també s’acorda que en totes les comunicacions on s’envii informació als usuaris, s’inclogui una nota que indiqui: "Aquest*

correu s'adreça exclusivament a la persona destinatària i pot contenir informació privilegiada o confidencial. Si no sou la persona destinatària indicada, us recordem que la utilització, divulgació i/o còpia sense autorització està prohibida en virtut de la legislació vigent. Si heu rebut aquest missatge per error, us demanem que ens ho feu saber immediatament per aquesta via, que el destruiu i que no el difongueu.”

- Que “(...) s’han reduït al mínim el nombre de persones i els canals pels quals s’envia informació als usuaris, als efectes de minimitzar els possibles errors.”.
- Que “(...) en data 22 de novembre de 2022 s’ha penjat a la intranet del Departament d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural el document “Pautes i recomanacions en matèria de protecció de dades per a trameses que es fan des del Departament als administrats.” S’adjunta com annex. Aquest document, per tal d’assegurar la seva difusió entre el personal, s’ha tramès via correu electrònic a totes les persones que presten els seus serveis a la Direcció general de Política Marítima i Pesca Sostenible.”.
- Que “Volem posar de manifest, per finalitzar, que és tracta d’una errada puntual i que no afecta a dades especialment protegides. I que s’han adoptat mesures correctores i preventives un cop s’ha detectat l’errada. Per tant, no correspondria la imposició de la sanció proposada en aquest cas, atès que per les seves circumstàncies no concorre el requisit de culpabilitat i seria totalment desproporcional al haver-se corregit l’errada.”.

L’entitat imputada aportava una còpia del document “Pautes i recomanacions en matèria de protecció de dades per a trameses que es fan des del Departament als administrats.”.

9. En data 11/01/2023, la persona instructora d’aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades amonestés el Departament d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural com a responsable d’una infracció prevista a l’article 83.5.a) en relació amb l’article 5.1.f), ambdós de l’RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en la mateixa data, 11/01/2023, i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

10. El termini s’ha superat amb escreix i no s’han presentat al·legacions.

Fets provats

El Departament d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, en data 21/09/2022, va notificar a la persona aquí denunciada una resolució del president del Tribunal d’Exàmens de l’Escola de Capacitació Nauticopesquera de Catalunya, que anava adreçada a una tercera persona. En la dita resolució hi figurava el nom, cognoms i DNI d’aquesta tercera persona, així com la informació relativa a que havia estat qualificat com a apte en el “mòdul de Navegació” i en el “mòdul genèric”, i que havia presentat una petició de revisió de les condicions amb les quals s’havien realitzat les dites proves.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC, i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'entitat imputada no ha formulat al·legacions a la proposta de resolució, però sí que ho va fer a l'acord d'iniciació. Respecte d'això, es considera oportú reiterar a continuació el més rellevant de la resposta motivada de la persona instructora a aquestes al·legacions.

En l'escrit d'al·legacions, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural reiterava que es tinguessin en compte algunes de les circumstàncies que ja s'havien exposat en l'escrit emès pel director gerent de l'Escola de Capacitació Nauticoesportiva de Catalunya i el director general de Política Marítima i Pesca Sostenible, aportat en el marc de la fase d'informació prèvia. En concret, que el fet imputat va ser la conseqüència "d'una errada puntual", sense afectació de "dades especialment protegides", i que s'havien adoptat "mesures correctores" tendents a pal·liar els efectes d'aquest fet puntual, com ara, indicar a la persona denunciant que destruis i no difongués "la informació rebuda per error". S'informava també sobre les mesures "preventives" adoptades per evitar que es torni a produir un fet de les mateixes característiques, com ara, reduir el nombre de persones i de canals de tramesa d'informació als usuaris, elaborar i difondre entre el personal del Departament el document de "Pautes i recomanacions en matèria de protecció de dades per a trameses que es fan des del Departament als administrats".

Al respecte, tot i que aquesta Autoritat valora positivament l'actuació del Departament, això no desvirtua els fets declarats provats en el si d'aquest procediment, ni tampoc la seva qualificació jurídica. És un fet reconegut que, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, en data 21/09/2022, va notificar a la persona aquí denunciant una resolució del president del Tribunal d'Exàmens de l'Escola de Capacitació Nauticopesquera de Catalunya, referida a una tercera persona i que contenia les seves dades identificatives (nom, cognoms i DNI), així com altra informació relativa a que aquesta tercera persona com és que havia estat qualificat com a apte en el "mòdul de Navegació" i en el "mòdul genèric", i que havia presentat una petició de revisió de les condicions en què s'havien realitzat les proves a la convocatòria per obtenir la titulació de capità de iot.

Dit això, tot i que el fet denunciat obeeixi a una errada puntual que s'ha corregit i que l'entitat imputada hagi manifestat que, per les circumstàncies que s'han fet avinents, "no concorre el requisit de culpabilitat", escau assenyalar que la manca d'intencionalitat no permet exonerar de responsabilitat al Departament. Sobre això, cal tenir en compte la consolidada doctrina del principi de culpabilitat, posant de manifest que la potestat sancionadora de l'Administració, en tant que manifestació del "ius puniendi" de l'Estat, es regeix pels principis del dret penal, i un dels seus principis és el de culpabilitat, incompatible amb un règim de responsabilitat objectiva sense culpa, però perquè concorre l'element de culpa no es requereix una conducta dolosa sinó que resulta suficient que la infracció s'hagi produït per negligència del seu autor. En aquest sentit, el Tribunal Suprem en diverses sentències, entre les quals les de 15/04/2016 i 24/11/2011, es remet a la doctrina del Tribunal Constitucional quan cita textualment "no cabe en el ámbito sancionador administrativo la responsabilidad objetiva o sin culpa, doctrina que se reafirma en la sentencia 164/2005, de 20 de junio de

2005, en cuya virtud se excluye la posibilidad de imponer sanciones por el mero resultado, sin acreditar un mínimo de culpabilidad, aun a título de mera negligencia”.

També l'Audiència Nacional, en la Sentència 30/10/2017, en matèria de protecció de dades, indicava, citant el que ja havia declarat en sentències anteriors (per totes, la Sentència de 12/11/2010), el següent: *“Pero, como reiteradamente hemos venido afirmando en esta materia, las sanciones no requieren intencionalidad de dolo sino que basta el mero descuido o falta de diligencia; en palabras de este Tribunal basta la simple negligencia o incumplimiento de los deberes que la Ley impute a las personas responsables de ficheros o del tratamiento de datos de extremar la diligencia...” y ello, aunque no obtuviese provecho económico alguno”.*

En definitiva, la negligència no exigeix un clar ànim d'infringir, sinó que radica precisament en el descuit, i en aquest cas concret, en la manca d'atenció exigible a l'entitat en el compliment del deure de confidencialitat a què es refereix l'article 5.1.f) de l'RGPD. I en aquest punt, convé posar en relleu que, el deure de diligència és màxim quan es fan activitats que afecten drets fonamentals, com és el dret a la protecció de dades personals.

En conseqüència, atès que ha resultat provat que, en data 21/09/2022, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural va notificar a la persona aquí denunciant una resolució que anava adreçada a una tercera persona, la qual contenia les dades personals i altra informació referent a aquesta tercera persona, les al·legacions presentades no poden prosperar, i escau concloure que el Departament va vulnerar el principi de confidencialitat de les dades de la persona destinària de la dita resolució.

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius a la revelació de dades personals, cal acudir a l'article 5.1.f) del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD), que preveu que:

“1. Los datos personales serán:

(...)

f) Tratados de tal manera que se garantice una seguridad adecuada de los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas u organizativas apropiadas («integridad y confidencialidad»).”

D'altra banda, la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), en relació al deure de confidencialitat, estableix el següent al seu article 5.1: *“Els responsables i encarregats del tractament de dades així com totes les persones que intervinguin en qualsevol fase d'aquest estan subjectes al deure de confidencialitat a què es refereix l'article 5.1.f) del Reglament (UE) 2016/679”*

Així mateix, cal citar l'article 13 de l'LPAC, que enumera un catàleg de drets de les persones en les seves relacions amb les administracions públiques, en el qual es recull expressament a la lletra h) el dret *“A la protecció de dades de caràcter personal, i en particular a la seguretat i confidencialitat de les dades que figurin als fitxers, sistemes i aplicacions de les administracions públiques”.*

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament el fet descrit a l'apartat de fets provats, que es considera constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a) de l'RGPD, que tipifica com a tal la vulneració dels "*principios básicos para el tratamiento, incluidas las condiciones para el consentimiento a tenor de los artículos 5, 6, 7 y 9*" entre els quals es contempla el principi de confidencialitat (art. 5.1.f RGPD).

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.i) de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), en la forma següent: "*i) La vulneració del deure de confidencialitat que s'estableix a l'article 5 d'aquesta Llei orgànica.*"

4. L'article 77.2 LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'art. 77.1 LOPDGDD, l'autoritat de protecció de dades competent:

"(...) ha de dictar una resolució que les sancioni amb una amonestació. La resolució ha d'establir així mateix les mesures que escaigui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès.

La resolució s'ha de notificar al responsable o encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau."

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010, determina el següent:

"2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d'actuacions disciplinàries d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s'ha de notificar a la persona responsable del fitxer o del tractament, a l'encarregada del tractament, si escau, a l'òrgan del qual depenguin i a les persones afectades, si n'hi ha".

En el present cas, es considera innecessari l'adopció de mesures correctores, atès que la infracció de la normativa de protecció de dades obeeix a un fet puntual ja consumat i el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha acreditat que va indicar a la persona aquí denunciada que destruís i no difongués la informació rebuda. I per evitar futurs fets de les mateixes característiques, el Departament ha reduït les persones i canals de tramesa d'informació als usuaris, i també ha elaborat el document "*Pautes i recomanacions en matèria de protecció de dades per a trameses que es fan des del Departament als administrats*", que ha estat difós entre el personal del Departament.

Per tot això, resolc:

1. Amonestar el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.f), ambdós de l'RGPD.
2. No cal requerir mesures correctores per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 4t.
3. Notificar aquesta resolució al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
4. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.
5. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,